

مدارس پایتخت در مسیر کاهش تراکم

گزارش «جوان» از نشست خبری مدیر کل آموزش و پرورش تهران درباره وضعیت کلاس‌های درس

گزارش یک مهساگریدنی

بازگشایی مدارس اما، فقط به آماده شدن کلاس‌های درس و به صدا در آمدن زنگ خلاصه نمی‌شود، بلکه هنوز همان مسائل قدیمی در مدارس تهران باید مورد توجه قرار بگیرد، مسائلی که متأسفانه هنوز گریبان گیر مدارس است. از کمبود فضای آموزشی و کلاس‌های پر تراکم گرفته تا مدارس دوشیفته و کمبود نیروی انسانی، همه و همه، مستقیما به کیفیت زندگی دانش آموزان در مدرسه گره خورده است. البته نمی‌توان منکر اقداماتی شد که تا امروز از سوی مسئولان برای هر چه بهتر شدن وضعیت آموزش رسمی کشور انجام شده است، اما متأسفانه باید گفت که هنوز تا رسیدن به وضعیت استاندارد فاصله بسیاری وجود دارد.

■ ■ ■

همراه نزدیک است. سال تحصیلی به زودی آغاز می‌شود. بازگشایی مدارس اما، فقط به آماده شدن کلاس‌های درس و به صدا در آمدن زنگ خلاصه نمی‌شود، بلکه هنوز همان مسائل قدیمی در مدارس تهران باید مورد توجه قرار بگیرد، مسائلی که متأسفانه هنوز گریبان گیر مدارس است. از کمبود فضای آموزشی و کلاس‌های پر تراکم گرفته تا مدارس دوشیفته و کمبود نیروی انسانی، همه و همه، مستقیما به کیفیت زندگی دانش آموزان در مدرسه گره خورده است. البته نمی‌توان منکر اقداماتی شد که تا امروز از سوی مسئولان برای هر چه بهتر شدن وضعیت آموزش رسمی کشور انجام شده است، اما متأسفانه باید گفت که هنوز تا رسیدن به وضعیت استاندارد فاصله بسیاری وجود دارد.

مدیر کل آموزش‌وپرورش شهر تهران در آستانه سال تحصیلی جدید،از مجموعه‌ای از اقدامات برای کاهش این فشارها گفت،از اضافه شدن پروژه‌ها و کلاس‌های جدید تا کاهش میانگین تراکم دانش آموزی. اما واقعیت آن است که تا وقتی این تغییرات

در کف مدارس ملموس نباشد و دانش آموزان، خانواده‌هایشان و معلمان آن را در کلاس‌های درس نبینند، نمی‌توان چندان به آنها امیدوار بود.
■ **سرانه آموزشی تهران به کمتر از ۴ مترمربع**
یکی از مسائل اصلی آموزش‌وپرورش تهران، نابرابری در توزیع فضای آموزشی است، مسئله‌ای که در برخی مناطق پایتخت خود را پررنگ‌تر نشان می‌دهد. منطقه ۹ از جمله مناطقی است که هم با سرانه پایین آموزشی و هم با تراکم بالای دانش‌آموزی روبه‌روست. روز گذشته، مجید پارسا، مدیر کل آموزش و پرورش شهر تهران، در مانور بازگشایی مدارس تهران که به صورت نمادین در مدرسه دخترانه نظام مافی منطقه ۹ برگزار شد، با اشاره به سیاست‌های دولت چهاردهم در حوزه تحول آموزش‌وپرورش، محرومیت‌زدایی از فضاهای آموزشی را یکی از محورهای این تحول دانست و گفت: «در برخی مناطق تهران، از جمله منطقه ۹، سرانه آموزشی کمتر از چهار مترمربع است».

او در ادامه این وضعیت را با استانداردهای جهانی مقایسه کرد: «در حالی که این میزان در دنیا بیش از هشت مترمربع است و بر اساس برنامه هفتم توسعه باید به ۶/۱مترمربع برسد.»

این فاصله زمانی مهم‌تر می‌شود که بدانیم پایین بودن سرانه آموزشی در برخی مناطق تهران هم‌زمان با تراکم بالای دانش‌آموزی اتفاق می‌افتد. پارسا در این باره گفت: «در مناطقی مانند منطقه ۱۷ و ۱۸، هم سرانه آموزشی پایین است و هم تراکم دانش‌آموزی بالاست و مدارس دوشیفته نیز بیشتر در همین مناطق قرار دارند. توجه به این مؤلفه برای تحقق عدالت آموزشی ضروری است و این موضوع به یک عزم ملی و همکاری نیاز دارد».

■ **تفاوت نسل امروز با دیروز**

مسئله فقط به ساختمان مدرسه و تعداد کلاس‌ها محدود نمی‌شود. در نگاه مدیر کل آموزش‌وپرورش شهر تهران، تغییر در فضای آموزشی باید هم‌زمان با تغییر در شیوه آموزش اتفاق بیفتد، چراکه دانش‌آموز امروز با نسل‌های گذشته تفاوت دارد. پارسا درباره ضرورت تغییر در فرایند یاددهی و یادگیری گفت: «دانش‌آموزان امروز، دانش‌آموزان دیروز نیستند و روش‌های سنتی تدریس پاسخگوی نیازهای امروز دانش‌آموزان نیست. باید دانش‌آموزان را برای آینده تربیت کنیم و شرایطی فراهم کنیم که بتوانیم از روش‌های فعال یادگیری و تدریس استفاده می‌کنند و در این مسیر، هم باید به آموزش و توانمندسازی معلمان توجه شود و هم دوره‌ها و روش‌های نوین آموزشی پیش‌بینی و دنبال شود. در کنار آموزش و توانمندسازی معلمان، تجهیزات نیز باید به‌روز شود و باید از روش‌های نوین تدریس، ابزارهای جدید و فناوری‌های روز استفاده کنیم».

در همین راستا، آموزش‌وپرورش شهر تهران از توزیع تجهیزات جدید در مدارس خبر داده است. پارسا اعلام کرد: «در اداره کل آموزش‌وپرورش شهر تهران با همراهی رؤسای مناطق، برای نخستین بار ۴۰۰ میلیارد تومان تجهیزات آموزشی و اداری توزیع شد که می‌تواند در ارتقای کیفیت آموزشی مؤثر باشد.»
روود هوش مصنوعی به زندگی روزمره دانش‌آموزان نیز یکی دیگر از تغییراتی است که آموزش‌وپرورش اتخاذ می‌کند و در این فناوری در اولویت قرار گرفته، ناگزیر است خود را با آن هماهنگ کند. پارسا در این باره گفت: «مروز دانش‌آموز از هوش مصنوعی استفاده می‌کند و این فناوری در اولویت قرار گرفته، بنابراین من معلم هم باید خودم را به این ابزار مجهز کنم تا بتوانم نیازهای دانش‌آموزم را پاسخ دهم».

حتی شکل قرار گرفتن میز و نیمکت‌ها نیز از نگاه او بخشی از این تغییر است. پارسا گفت: «اگر معلم بخواهد از روش تدریس فعال استفاده کند و دانش‌آموزان در کلاس منفعل نباشند، باید چیدمان کلاس را نیز متناسب با این روش‌ها تغییر دهد».

اما عنصر اصلی این تحول، معلم است. توجه به معلم و شرایط معیشتی نیز از مؤلفه‌های مهم تحول در آموزش‌وپرورش است.»

او در عین حال به بخش‌هایی از فضای فیزیکی مدارس مانند وضعیت آسفالت و سرویس بهداشتی‌ها اشاره کرد که شاید در بحث‌های کلاان آموزشی کمتر دیده شوند، اما مستقیماً با زندگی روزمره دانش‌آموزان ارتباط دارند.

■ **املاک آموزش‌وپرورش**

در مسیر درآندازی

بخشی از برنامه‌های آموزش‌وپرورش تهران برای تأمین منابع نیز به استفاده از ظرفیت املاک این مجموعه بازمی‌گردد. پارسا درباره مولدسازی املاک آموزش‌وپرورش گفت: «درباره مغازه‌ها و واحدهای تجاری متعلق به آموزش‌وپرورش نیز همراهی خوبی از سوی شهرداری تهران صورت گرفته‌است تا این ظرفیت‌ها وارد چرخه درآمد آموزش‌وپرورش شوند و بخشی از مسائل جاری مدارس و آموزش‌وپرورش حل شود. در زمینه زمین‌ها و املاک ارزشمند شهر تهران نیز آمادگی خودمان را اعلام کرده‌ایم و چند موضوع را برای مولدسازی مطرح کرده‌ایم تا منابع حاصل از آن

در حوزه مدرسه‌سازی به کار گرفته شود و به ارتقای سرانه آموزشی کمک کند».

■ **مدرسه دولتی حق ندارد ثبت‌نام را**

به پرداخت پول گره بزند

اما یکی از موضوعات پرتکرار خانواده‌ها در زمان ثبت‌نام، دریافت وجه از سوی مدارس است. پارسا با اشاره به هزینه‌های جاری مدارس، از آب و برق گرفته تا انشعاب فاضلاب و به‌روز رسانی تجهیزات گفت: «وجود این هزینه‌ها مجوزی نیست که مدیر مدرسه دریافت وجه اجباری داشته باشد و ثبت‌نام دانش‌آموز را منوط به پرداخت وجه کند. هیچ مدرسه دولتی حق ندارد ثبت‌نام دانش‌آموز را منوط به دریافت وجه کند.» به گفته مدیر کل آموزش‌وپرورش شهر تهران، مشارکت خانواده‌ها و خیرین می‌تواند بخشی از نیازهای مدارس را پوشش دهد، اما این مشارکت الزاماً نباید به پرداخت پول محدود شود.

این در حالی است که در سال تحصیلی گذشته بیش از ۹۰۰ شکایت در حوزه ارزیابی عملکرد ثبت‌شده که به گفته پارسا، ۵۰۰ مورد آن مربوط به دریافت وجه بوده‌است.

■ **میانگین تراکم کلاس‌ها پایین آمد**

در بخش تراکم دانش‌آموزی، آمار اعلام‌شده از کاهش تعداد دانش‌آموزان در هر کلاس حکایت دارد. تهران در سال گذشته میانگین تراکم ۳۱/۲ دانش‌آموز در هر کلاس را تجربه کرده، عددی که در سال پیش از آن ۳۳/۵ نفر بوده‌است. پارسا درباره این تغییر گفت: «تراکم دانش‌آموزی در سال گذشته ۳۱/۲ نفر بود، در حالی که این عدد در سال قبل از آن ۳۳/۵ نفر بود. بنابراین توانستیم تراکم دانش‌آموزی را حدود یک و نیم تا دو دانش‌آموز در هر کلاس کاهش دهیم».

در شهر تهران حدود ۲۵ هزار کلاس درس دولتی

که در موضوع عدالت آموزشی مورد توجه است،

■ **کلاس بدون معلم**

خط قرمز آموزش‌وپرورش تهران

تراکم کلاس‌ها تنها به تعداد دانش‌آموزان محدود نمی‌شود، حضور معلم در تمام کلاس‌ها نیز یکی از چالش‌های پیش روی سال تحصیلی جدید است. پارسا درباره وضعیت نیروی انسانی در سال گذشته گفت: «در سال تحصیلی گذشته بیش از ۱۶۰ هزار ساعت حق‌التدریس داشتیم».

■ **بیش از ۸۰۰ مدرسه در انتظار بازسازی**
قدمت بخشی از مدارس تهران نیز مسئله دیگری است که در برنامه‌های آموزش‌وپرورش قرار گرفته است. پارسا از وجود بیش از ۸۰۰ مدرسه نیازمند بازسازی خبر داد، اما در عین حال توضیح داد که قرار گرفتن یک مدرسه در این فهرست به معنای نایم بودن آن نیست. او گفت: «این به معنای آن نیست که این مدارس اکنون مقاوم نیستند. مقاوم هستند و مقام‌ریاست نیز شده‌اند و برای حضور دانش‌آموزان مشکلی ندارند، اما در برنامه دولت برای بازسازی قرار گرفته‌اند».

پارسا ادامه داد: «به دلیل قدمت بالای مدارس

ما حتماً باید تلاش کنیم همین میزان نیز کاهش پیدا کنند».

این مسئله در شرایطی مطرح می‌شود که آموزش‌وپرورش تهران برای سال تحصیلی پیش رو با جمعیت بزرگی از دانش‌آموزان و معلمان روبه‌روست. پارسا گفت: «در سال تحصیلی پیش از این حدود یک میلیون و ۱۵۰ هزار دانش‌آموز و کمتر از ۵۸ هزار معلم شاغل در مدارس دولتی خواهیم داشت و حدود ۲۰ هزار معلم نیز در مدارس غیردولتی فعالیت خواهند کرد».

او این حجم از ساماندهی دانش‌آموزان و نیروی انسانی را «پروژه بسیار سنگینی» توصیف کرد.

او درباره نحوه تأمین بخشی از این نیاز افزود: «در وضعیت نرمال و مطلوب که همه معلمان ما باید فقط موظف خود را انجام دهند، قرار نداشتیم و بیش از ۱۶۰ هزار ساعت حق‌التدریس مورد استفاده قرار گرفت. استفاده از ظرفیت بازنشتگان، حق‌التدریس، تدریس آزاد و بخشی از همکاران شاغلی که اضافه‌کار گرفتند و حق‌التدریس انجام دادند، به ما کمک کرد.» پارسا درباره دغدغه اصلی آموزش‌وپرورش تهران نیز گفت: «دغدغه ما این است که کلاس بدون معلم نداشته باشیم».

او حتی افزایش ساعات حق‌التدریس را نیز یکی از راه‌های پوشش کمبود نیروی انسانی دانست و گفت: «اگر ۱۶۰ هزار ساعت حق‌التدریس را حتی به ۲۵۰ هزار ساعت برسانیم و همکاران بازنشته و شاغل به ما کمک کنند، مشکلی از بابت پرداخت حق‌التدریس نداریم، اما اجازه نخواهیم داد کلاسی بدون معلم باشد».

در کنار تأمین نیروی انسانی، توسعه فضاهای آموزشی نیز به عنوان راه دیگری برای کاهش مدارس دوشیفته دنبال می‌شود. پارسا گفت:

درباره مغازه‌ها و واحدهای تجاری متعلق به

آموزش‌وپرورش نیز همراهی خوبی از سوی شهرداری تهران صورت گرفته‌است تا این

ظرفیت‌ها وارد چرخه درآمد آموزش‌وپرورش

شوند و بخشی از مسائل جاری مدارس و

آموزش‌وپرورش حل شود. در زمینه زمین‌ها

و املاک ارزشمند شهر تهران نیز آمادگی

خودمان را اعلام و چند موضوع را برای

مولدسازی مطرح کرده‌ایم تا منابع حاصل از آن

در حوزه مدرسه‌سازی به کار گرفته شود و به

ارتقای سرانه آموزشی کمک کند

بستری کودکان زیر ۲سال رایگان است

به گفته رئیس مرکز طبیی کودکان، مصوبه دولت شهید رئیسی برای درمان کودکان زیر هفت سال همچنان در مراکز دولتی اجرا می‌شود. روح‌الله شیرزادی، رئیس بیمارستان مرکز طبی کودکان اظهار کرد: مرکز طبی کودکان قطب علمی اطفال کشور است و هر ساله پذیرای دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بسیاری است. سال گذشته جزو بیمارستان‌های برتر کشور در حوزه پژوهشی و آموزشی شدیم. بیمارستان دید بسیار مثبتی به پژوهشگران جوان دارد و این محققان آخرین یافته‌های علمی را در حوزه بیماری‌های کودکان در همایش پیش‌رو ارائه خواهند کرد.

وی ادامه داد: در مهرماه، هزارمین پیوند مغز استخوان را در بیمارستان مرکز طبی کودکان جشن خواهیم گرفت. این تنها یک عدد ساده نیست، بلکه امید را به زندگی هزار خانواده بازگردانده است.

شیرزادی در مورد علت عدم پوشش رایگان بخشی از هزینه‌های درمان کودکان زیر هفت سال در برخی بیمارستان‌های دولتی و تأخیر بیمه‌ها در پرداخت مطالبات حاصل از این خدمات به بیمارستان‌ها گفت: در بیمارانی که به صورت سرپایی و غیراوپرژاسی مراجعه می‌کنند، مبلغ جزئی پرداخت می‌شود، اما در تمامی بیمارستان‌های دولتی، درمان بستری کودکان زیر هفت سال که کد ملی داشته و ایرانی باشند، رایگان است. اکنون دریافت از سامانه تأمین اجتماعی تقریباً به‌روز است و مشکلی در بیمارستان مرکز طبی کودکان نداریم، اما در سایر مراکز ممکن است از شش ماه تا یک سال در کشور تأخیر در پرداختی وجود داشته باشد.

وی با بیان اینکه ۲۰ بیمارستان فوق تخصصی کودکان در سراسر کشور داریم، تصریح کرد: در بخش بستری، بیمار زیر هفت سالی که بیمه پایه داشته باشد، تمام خدمات را به‌طور رایگان در بیمارستان‌های کودکان دریافت می‌کند.

رئیس مرکز طبی کودکان در خصوص اسکان برخی همراهان بیماران در چادر در اطراف بیمارستان، درباره وجود همراه‌سراها توضیح داد: حدود ۹۰ درصد بیمارانی که ارجاع می‌شوند از شهرستان‌ها مراجعه می‌کنند و تهرانی نیستند. اکثر بیماران مرکز طبی کودکان نیازمند درمان‌های فوق تخصصی هستند که به این مرکز ارجاع شده‌اند و ممکن است این خدمات در شهرستان‌ها نباشد که بیمار به همین دلیل به تهران ارجاع داده می‌شود. برای رفع مشکل اسکان همراهان بیماران، اکنون همراه‌سرا داریم که در اختیار پدر و مادر بیمار کودک قرار می‌گیرد، اما نکته‌ای که وجود دارد این است که جایی برای اسکان سایر اعضای خانواده وجود ندارد. برخی بیماران با خاله، عمه یا دایی مراجعه می‌کنند که حضور آنها در کنار بچه ضروری نیست و مادر کودک در بخش مستقر می‌شود و پدر و مادر نیز می‌توانند از همراه‌سرا استفاده کنند، اما به دلیل حجم بالای مراجعات، امکان استقرار و اسکان سایر اعضای خانواده به جز والدین در همراه‌سرا وجود ندارد.

وی درباره بازسازی بیمارستان نیز گفت: اکنون ۳۸۰ تخت فعال داریم و مرکز طبی بزرگ‌ترین بیمارستان اطفال تهران است، اما پیگیر افزایش تخت در بیمارستان مرکز طبی کودکان هستیم و پروژه ساخت مرکز طبی کودکان را داریم که یک بخش از بیمارستان تخریب و یک پروژه ۸۰۰ تا هزارا ۲۰۰ تخت‌خوابی جایگزین این بیمارستان شود که از خیرین دعوت می‌کنیم از این پروژه حمایت کنند تا تخت‌های تخصصی در اختیار اطفال قرار گیرد.

وی همچنین درباره شیوع ویروس کرونا در بین کودکان توضیح داد: اخیراً از بین ۴۰۰ تستی که در مرکز طبی کودکان انجام شده بود، فقط ۱۵ مورد تست مثبت کرونا داشتیم که شدت زیادی نیز نداشته‌اند و باعث مرگ و بستری نشده‌اند و از این جهت در زمینه آنفلوآنزا و کرونا دوره آرامی را سبزی می‌کنیم، اما ممکن است تا یک و نیم ماه آینده در حوزه این بیماری‌های تنفسی مواردی از ابتلا را شاهد باشیم. وی با بیان اینکه کشور از لحاظ سوء تغذیه در کودکان مشکل حادی ندارد، گفت: بیشتر مشکلات اکنون مربوط به الگوی نامناسب تغذیه و غذاهای ناسالمی است که ممکن است منجر به چاقی کودکان شوند.

رئیس مرکز طبی کودکان با بیان اینکه ناترازی داروها همواره در کشور وجود داشته است، خاطرنشان کرد: در روزهای گذشته در درجانی از ناترازی در آنتی‌بیوتیک‌های مورد نیاز کودکان را داشتیم، اما سعی شده این کمبودها مدیریت شود و بتوانیم از داروهای موجود، حداکثر استفاده را داشته باشیم.

۸۱ ساختمان از فهرست ساختمان‌های پر خطر تهران خارج شدند

رئیس کمیته ایمنی شورای شهر تهران با اشاره به روند خروج ساختمان‌های بحرانی از شرایط بسیار پرخطر گفت: با پیگیری‌های انجام‌شده سازمان آتش‌نشانی، تعداد ۸۱ ساختمان از فهرست ۱۲۹ ساختمان بحرانی از گروه بسیار پرخطر خارج و در فهرست گروه با خطر کمتر قرار گرفته‌است. مهدی بابایی، رئیس کمیته ایمنی شورای شهر تهران، با اشاره به وضعیت ساختمان‌های نایم پایتخت و روند پیگیری آنها اظهار کرد: ارزیابی ساختمان‌ها به‌صورت ویژه در دستور کار کمیته ایمنی شورای شهر تهران قرار دارد و با توجه به اقدامات صورت گرفته از سال ۱۴۰۲ تاکنون، برخی از این ساختمان‌ها از شرایط بسیار پرخطر خارج شده‌اند.

وی با اشاره به برخی موانع موجود در مسیر ایمن‌سازی ساختمان‌ها، گفت: هزینه ایمن‌سازی ساختمان در سبب هزینه خانوارها دیده نشده‌است و فرهنگ عمومی ایمنی مردم نیز از جمله مسائل موجود است. همچنین وجود قانون مالکیت و سرقتی از دیگر موانع است؛ به‌گونه‌ای که صاحب سرقتی اجازه تغییر در ملک را ندارد و مالک نیز راضی به ایمن‌سازی ملک نیست.

رئیس کمیسیون ایمنی شورای شهر تهران ضعف قوانین الزام‌آور را از دیگر مشکلات موجود دانست و گفت: ضعف قوانین الزام‌آور، خصوصاً بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، از جمله موانع ایمن‌سازی ساختمان‌هاست.

عضو شورای شهر تهران در پاسخ به این پرسش که آیا همچنان ساختمان‌های تهران وجود دارند که از نظر ایمنی نگران‌ی جدی درباره آنها وجود داشته باشد، گفت: بله، متأسفانه برخی ساختمان‌های وابسته به نهادهای دولتی و سیاسی بدون توجه به اختطاری و تذکرهای این سازمان، مشکل ایمنی دارند و در صورت رخداد حریق، احتمال تلفات انسانی و خسارت به بیت‌المال بسیار بالا خواهد بود.

بابایی با اشاره به روند خروج ساختمان‌های بحرانی از شرایط بسیار پرخطر اظهار کرد: با پیگیری‌های انجام‌شده سازمان آتش‌نشانی، تعداد ۸۱ ساختمان از فهرست ۱۲۹ ساختمان بحرانی از گروه بسیار پرخطر خارج و در فهرست گروه با خطر کمتر قرار گرفته است.

رئیس کمیسیون ایمنی شورای شهر تهران در پایان گفت: با همکاری مدیریت پیگیری نواحی شهرداری، در حال پیگیری جدی جهت خروج ۴۸ ساختمان بحرانی باقیمانده از شرایط بحرانی هستیم.